

30–31 maja 2014

II MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA

Paryż – Londyn – Monachium – Nowy Jork

**Powrześniowa Emigracja Niepodległościowa
na mapie kultury nie tylko polskiej**

Imprezy towarzyszące:

.....
Biblioteka UwB im. J. Giedroycia, VI piętro

WYSTAWA

*W 70. rocznicę
powstania „Polski Walczącej”
1939–1949*

.....
Sala konferencyjna IPN Oddział w Białymstoku

WYSTAWA

*Jan Karski
Człowiek wolności*

PROGRAM II MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI

Paryż – Londyn – Monachium – Nowy Jork

**Powrześnie Emigracja Niepodległościowa
na mapie kultury nie tylko polskiej**

PIĄTEK 30 MAJA 2014 R.

9.00 Otwarcie konferencji /Aula Wydziału Filologicznego UwB/

9.30 WYSTĄPIENIA PLENARNE

Prof. Andrzej Nowak (UJ): *Ciągłość i zmiany strategii emigracyjnej w dziejach polskich (od XI do XXI wieku)*

Prof. Rafał Habielski (IBL PAN): *Zmiana i kontynuacja. O badaniach nad polską emigracją polityczną po II wojnie światowej*

Red. Lechosław Gawlikowski (RWE/Monachium): *Ludzie polskiej sekcji Radia Wolna Europa*

Prof. Anna Nasiłowska (IBL PAN): *Efekty szoku kulturalnego w Wielkiej Brytanii (Cat-Mackiewicz i inni)*

11.50–12.20 dyskusja

12.20–12.50 przejazd do IPN Białystok

13.00–14.00 WYSTĄPIENIA PLENARNE (IPN Białystok)

Prof. Krzysztof Tarka (UO): *Ukraina, Litwa i Białoruś w polityce Rządu RP na Uchodźstwie (1945–1990)*

Prof. Wanda Krystyna Roman (UMK): *Kazimierz Trębicki i Konstanty Zelenko – emigracyjni działacze na rzecz zbliżenia polsko-ukraińskiego*

Prof. Tadeusz Sucharski (Akademia Pomorska w Słupsku): *„Przeciw upiorom przeszłości”, czyli Józefa Łobodowskiego wizje polsko-ukraińskiego pojednania*

14.00–14.30 dyskusja

14.30–15.45 lunch oraz dla zainteresowanych zwiedzanie archiwum IPN Białystok; przejazd na Wydział Filologiczny UwB

OBRADY W SEKCJACH /Wydział Filologiczny UwB/

16.00 SEKCJA A, SALA 74

Dr Aleksandra Namysło (IPN/Katowice): *Aparat bezpieczeństwa wobec nielegalnej powojennej emigracji Żydów z Polski*

Dr Ewa Rogalewska (IPN/Białystok): *Między Wilnem a Jerozolimą. Losy ocalonych Żydów wileńskich po II wojnie światowej*

Dr Piotr Kardela (IPN/Olsztyn): *Kongres Polonii Amerykańskiej wobec emigracji 1968 roku*

Prof. Zenon Ożóg (UR): *Jan Darowski wobec polskich fantazmatów*

Dr Agata Paliwoda (UR): *Swoja i obca. Emigracja w twórczości Danuty Ireny Bieńkowskiej*

17.40–18.00 dyskusja

18.00–18.10 przerwa kawowa

18.10

Dr Anna Wal (UR): „Wyświetlić ostatnie stare negatywy”.

Uwagi o autobiografii Irit Amiel „Życie – tytuł tymczasowy”

Prof. Barbara Gierszewska (UJK w Kielcach): *Budowanie (po)lwowskiej tożsamości. Na marginesie piśmiennictwa polskich, ukraińskich i żydowskich wychodźców oraz „nowych” mieszkańców Lwowa*

Prof. Alicja Jakubowska-Ożóg (UR): *Swój czy obcy – Jan Darowski wobec Żydów*

19.10–19.30 dyskusja

19.45–20.45 uroczysta kolacja w hotelu Esperanto

21.00 wizyta w Operze i Filharmonii Podlaskiej

16.00 SEKCJA B, SALA 47

Prof. Nina Taylor-Terlecka (Oksford): *Dylematy i rozterki Odysa (Wittlin)*

Dr Zdzisław Kudelski (KUL): „Tymi ludźmi trzeba wstrząsnąć”. *Giedroyc i Herling-Grudziński wobec pisarzy krajowych (lata 60.)*

Dr hab. Violetta Wejs-Milewska (UwB): *Kazimierz Dejmek – Jan Nowak-Jeziorański. Korespondencja*

Dr Łukasz Garbal (Instytut Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską): *Relacje: „Kultura” paryska – Klub Krzywego Koła*

Mgr Agata Stecewicz (UwB): *Przez żelazną kurtynę. Korespondencja teatralna Tymona Terleckiego*

17.40–18.00 dyskusja

18.00–18.10 przerwa kawowa

18.10

Dr Anna Jamrozek-Sowa (UR): *„Przy przekraczaniu granic, czas staje w miejscu”. O wizytach Krajowców na Wyspie i Wyspiarzy w Kraju (na podstawie opowiadania młodego pisarza krajowego – Władysława Lecha Terleckiego)*

Mgr Milena Przybysz (IPN/Łódź): *Bez namaszczenia nie tylko o religii. Korespondencja redaktora Jerzego Giedroycia i Dominika Morawskiego, watykańskiego współpracownika paryskiej „Kultury”*

Dr Sławomir Łukasiewicz (IPN/Lublin; KUL): *Kontakty z Krajem w korespondencji Zbigniewa Jordana i Wandy Czapskiej Jordan z 2. połowy lat 50.*

19.10–19.30 dyskusja

19.45–20.45 uroczysta kolacja w hotelu Esperanto

21.00 wizyta w Operze i Filharmonii Podlaskiej

16.00 SEKCJA C, SALA 46

Prof. Krystyna Jaworska (Uniwersytet w Turynie):

Zapomniane pisarki emigracyjne

Dr Ewa Kołodziejczyk (UTH im. K. Pułaskiego

w Radomiu): *Rewaloryzacja pierwszego doświadczenia amerykańskiego w twórczości Czesława Miłosza*

Prof. Kazimierz Adamczyk (UJ): *Ameryka Henryka Grynberga*

Prof. Alessandro Ajres (Uniwersytet w Turynie):

Marek Hłasko i europejska emigracja

Dr Roman Sabo (Kanada): *Poeci polscy nad Pacyfikiem*

– glossa do skargi Czesława Miłosza

17.40–18.00 dyskusja

18.00–18.10 przerwa kawowa

18.10

Prof. Jolanta Pasterska (UR): *Aussiedlerowskie piekielko, czyli Krzysztofa Marii Załuskiego studium emigracji*

Dr Andrzej Karcz (IBL PAN): *Literatura (po)wojenna w refleksji krytycznej Gustawa Herlinga-Grudzińskiego*

Dr Marcin Lutomierski (UMK): *Literatura dla dzieci i młodzieży w powojennym „polskim Londynie”. Rekonesans*

19.10–19.30 dyskusja

19.45–20.45 uroczysta kolacja w hotelu Esperanto

21.00 wizyta w Operze i Filharmonii Podlaskiej

16.00 SEKCJA D

SALA KONFERENCYJNA W HOTELU ESPERANTO

Prof. Anna Siwik (AGH): *Lidia Ciołkoszowa – w służbie idei*

Prof. Beata Dorosz (IBL PAN): *Jak Franciszek Pułaski, potomek Kazimierza, walczył o wolną naukę i kulturę polską (z dziejów wojennych i powojennych Biblioteki Polskiej w Paryżu)*

Dr Robert Zapart (UR): *Polska w stosunkach międzynarodowych w optyce emigracyjnej i krajowej (myśl Jerzego Zdziechowskiego)*

Dr Krzysztof Langowski (IPN/Warszawa): *Misja Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce*

Mgr Sławomir Moćkun (Muzeum Bitwy pod Grunwaldem):

Kultywowanie tradycji polskich w Kanadzie przez Polonię i emigrację wojenną w latach 1939–1945

17.40–18.00 dyskusja

18.00–18.10 przerwa kawowa

18.10

Mgr Paweł Fiktus (UWr): *Emigracja litewska, ukraińska i białoruska w kontekście programu wschodniego paryskiej „Kultury”*

Mgr Justyna Wysocka (UJ): *Londyńska Oficyna Poetów i Malarzy wobec polskiego życia literacko-artystycznego w kraju i na obczyźnie. Kilka uwag na podstawie badań nad spuścizną archiwalną*

19.10–19.30 dyskusja

19.45–20.45 uroczysta kolacja w hotelu Esperanto

21.00 wizyta w Operze i Filharmonii Podlaskiej

SOBOTA 31 MAJA 2014 R.

OBRADY W SEKCJACH

Biblioteka Uniwersytecka im. Jerzego Giedroycia /piętro VI/

8.30 SEKCJA A, SALA AUDYTORYJNA

Prof. Jan Wiktor Sienkiewicz (UMK): *Artyści wykluczeni.*

Polska sztuka w Wielkiej Brytanii po 1945 roku

Dr Justyna Chłap-Nowakowa (Akademia Ignatianum

w Krakowie): *Polska pod rządami komunistów*

– w londyńskiej satyrze prasowej

Prof. Kazimierz Braun (USA): *Reżyser krajowy*

wobec dramatu europejskiego

Prof. Stanisław Stabro (UJ): *Andrzej Bobkowski*

– spojrzenie po latach

9.50–10.00 przerwa kawowa

10.00

Prof. Krzysztof Ćwikliński (UTH im. K. Pułaskiego

w Radomiu): *Miedzy Walią a Gwatemalą. O korespondencji*

Andrzeja Bobkowskiego z Witem Tarnawskim

Mgr Wojciech Cymbalista (UwB): *Andrzeja Bobkowskiego*

diarystyczna podróż do radykalnego sceptycyzmu

Prof. Jolanta Sztachelska (UwB): *Emigranci czytają Sienkiewicza*

11.00–11.30 dyskusja

11.30–11.40 przerwa

11.40

Prof. Janusz Pasterski (UR): *Historia a metafizyka*

w poezji Andrzeja Buszy

Dr Bożena Szałasta-Rogowska (UŚ): *„niebo to sad/*

złotych owoców/tylko jedno jabłko/wisi skażone”

– refleksy idylli w poezji Andrzeja Buszy

Dr Justyna Budzik (UJ): *Bogdana Czaykowskiego,*

Andrzeja Buszy i Czesława Miłosza poetycki dialog

z pisarzami brytyjskimi i amerykańskimi

Prof. Magdalena Rabizo-Birek (UR): *„Ja – Polska – świat”.*

O dziennikach intelektualnych Adama Czerniawskiego

Dr Patrycja Spytek (UW): *Literatura rosyjska w krytycznych komentarzach Gustawa Herlinga-Grudzińskiego*

Mgr Norbert Tomaszewski (Muzeum Rolnictwa w Ciechanowcu): *Józef Włodek. Losy emigracyjne ziemiaństwa po II wojnie światowej*

Dr Grażyna Charytoniuk (UwB): *„Strzępy” Jadwigi Mielżyńskiej. Głos z emigracji*

14.00–15.00 dyskusja

15.00 zakończenie konferencji

15.30 obiad

8.30 SEKCJA B, SALA SENATU

Prof. Konrad Tatarowski (UŁ): *Reportaż jako dzieło sztuki.*

O twórczości radiowej Wojciecha Trojanowskiego

Dr Artur Trudzik (US): *Czym żyła brytyjska opinia publiczna w latach 1960–1965 w komentarzach A. Bregmana na falach Radia Wolna Europa*

Mgr Piotr Musur (AP w Warszawie): *Przyszli pracownicy i współpracownicy RP RWE w materiałach Zbioru Korotyńskich w Archiwum Państwowym w Warszawie*

Red. Marek Kusiba (Kanada): *Recepcja pisarstwa Ryszarda Kapuścińskiego w świecie anglosaskim*

9.50–10.00 przerwa kawowa

10.00

Dr Barbara Czarnecka (UMK): *Kobieca narracja o wojnie (Zofia Romanowiczowa)*

Mgr Aleksandra Niemirycz (UKSW): *Wątki emigracyjne w życiu Barbary Sadowskiej*

Dr Jan Wolski (UR): *Szwajcaria na wychodźczym szlaku*

11.00–11.30 dyskusja

11.30–11.40 przerwa

11.40

Dr Alicja Potocka (UwB): *„Dać siebie ojczyźnie miło”. Działalność emigracyjna Zygmunta Stankiewicza*

Mgr Ewelina Bajer (UwB): *Spory ideologiczne wokół ustroju PRL w świetle „Dziennika” Jana Lechonia*

Mgr Sylwia Szarejko (UwB): *Losy pisarza na emigracji, czyli amerykańskie szczyrowisko*

Dr Grzegorz Czerwiński (UwB): *Dwóch tatarskich emigrantów, dwa przeciwstawne modele biografii (Edige Szyrkiewicz – Kirimal i Mustafa Aleksandrowicz)*

Dr hab. Helena Głogowska (UwB): *Emigracyjne losy białoruskiego pisarza i działacza politycznego Teodora Iljaszewicza*

Dr hab. Krzysztof Sychowicz (IPN/Białystok; PWSliP w Łomży): *Działania aparatu bezpieczeństwa wobec Białorusinów przebywających w Kraju i na emigracji w latach 1949–1955*

13.40–15.00 dyskusja

15.00 zakończenie konferencji

15.30 obiad

Imprezy towarzyszące:

Muzeum Podlaskie
Białystok, Rynek Kościuszki /Ratusz/

31 maja 2014, godz. 18.00

WIECZÓR POETYCKI

*Czym pachnie Kanada,
czy naprawdę murawa po drugiej
stronie płotu jest zieleńsza
i jak ma się język do myśli
– o poszukiwaniu miejsca dla siebie*

Roman Sabo-Walsh

tłumacz, artysta-fotograf, podróżnik, emigrant
i Przyjaciele

Organizatorzy:

**Uniwersytet w Białymstoku
Instytut Filologii Polskiej
Zakład Teorii i Antropologii Literatury**

**Instytut Pamięci Narodowej
– Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
Oddział w Białymstoku**

Partnerzy:

Hotel Esperanto

**Muzeum Podlaskie
w Białymstoku**

**Opera i Filharmonia
Podlaska**

**Biblioteka Uniwersytecka im. Jerzego Giedroycia
w Białymstoku**

**Międzynarodowe Stowarzyszenie
Białostoczan**